

BØRDE PÅ BØRDE

– inspiration til skrive lyst

Forfatterskole for børn og unge i AARHUS BILLED- OG MEDIESKOLE

AARHUS BILLED- OG MEDIESKOLE

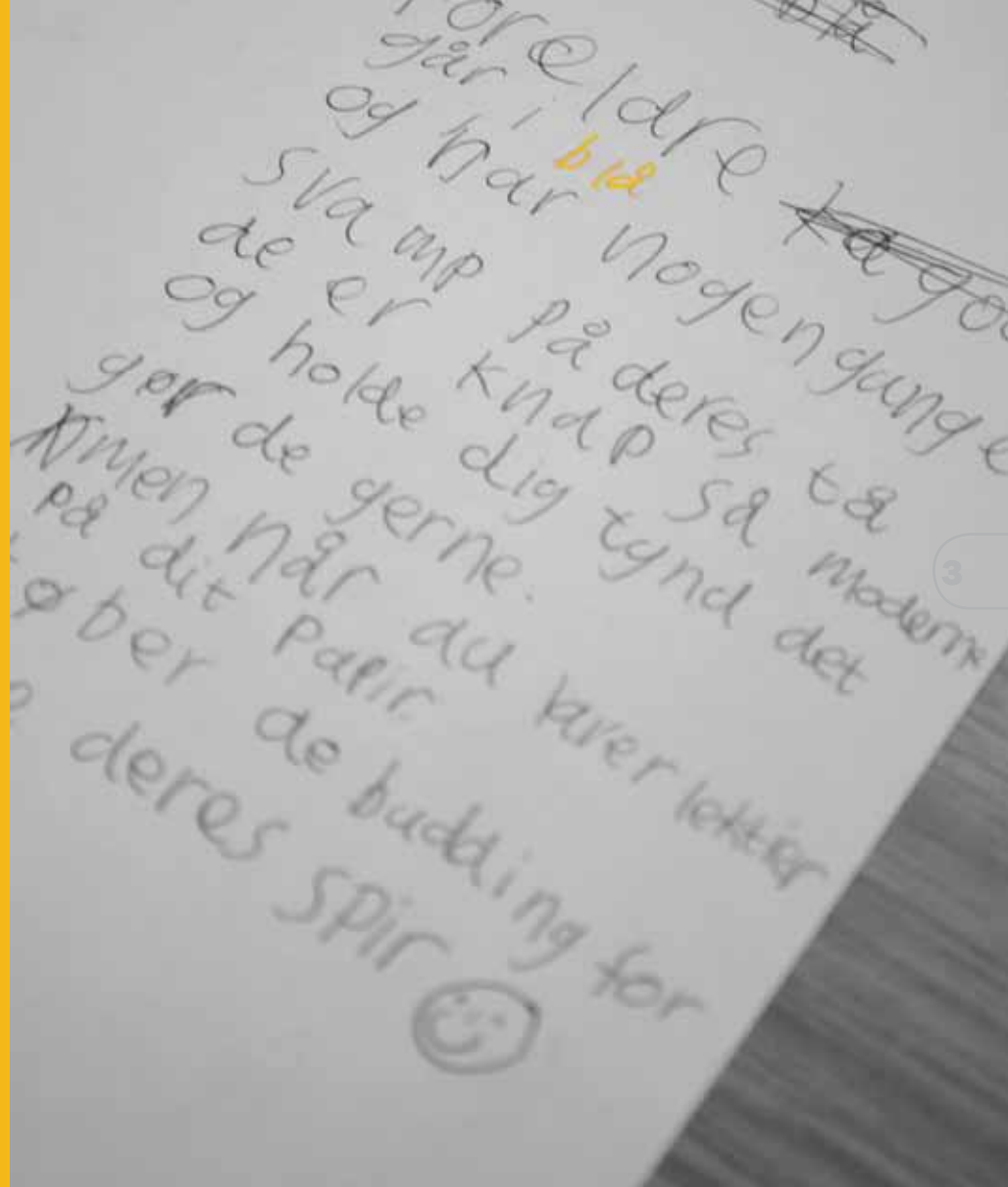
Aarhus Billed- og Medieskole er en kunstscole for børn og unge, hvor vi arbejder med tegning, kortfilm, maleri, animation, arkitektur, tegneserie, kreativ skrivning m.m. Billed- og Medieskolen har en lang række fritidsforløb: eftermiddags-, weekend-, ferie- og projektforsløb inklusiv en 2-årig billedkunstnerisk talentlinje for 15 til 20-årige.

I gennem vores skoletjeneste underviser vi skoleklasser i kortfilm, animation, billedarbejde samt kreativ skrivning i vores egne værksteder. Omkring 1.300 børn og unge undervises årligt gennem vores skoletjeneste, som er støttet af Børn og Unge i Aarhus. Vi har som særlig indsats for børn og unge i forskellige byområder et mobilt værksted – Kunstcamperen.

Kunsterne, designere, arkitekter, forfattere m.m. er ansat som undervisere i Billed- og Medieskolen.

SAMARBEJDSPARTNERE

Aarhus Billed- og Medieskole samarbejder med Børn og Unge samt Kulturforvaltningen i Aarhus Kommune, Aarhus Kommunes Biblioteker, Børnekulturhuset i Aarhus og en lang række øvrige kulturaktører.

Ordet på bordet
Erfaringer med det
poetiske og sanselige
i sproget.

FORFATTERSKOLEN FOR BØRN OG UNGE

Vi ønsker med Forfatterskolen i Aarhus Billed- og Medieskole at sætte fokus på børn og unges skriveglæde og inspirere til en sanselig og poetisk tilgang til ordene, litteraturen og mulighederne for at udtrykke sig.

HISTORIEN STARTER HER

Forfatterskolen for børn og unge blev etableret som en del af Aarhus Billed- og Medieskole i 2012. I Forfatterskolen tilbyder vi fritidsforløb i kreativ skrivning for børn og unge fra 9-19 år på lige fod med vores billedkunstneriske og mediefaglige fritidsforløb.

For at give endnu flere børn og unge mulighed for at arbejde med kreativ skrivning, har vi etableret skoleforløb med forfattere som undervisere. I skoleåret 2013/14 modtog projektet **Ordet på bordet – inspiration til skrivelyst** støtte fra Statens Kunstråds huskunstnerordning. Projektets omdrejningspunkt var workshops i kreativ skrivning for skoleklasser fra 6.-9. klassetrin med forfatterne Dy Plambeck og Carsten René Nielsen som husforfattere.

I løbet af skoleåret deltog 14 skoleklasser i workshops med kreativ skrivning med en husforfatter i Forfatterskolen i Aarhus Billed- og Medieskole. Udstyret med papir og blyant og guidet af en af de to husforfattere skabte skolebørnene poesi. Som afslutning på hver skoleworkshop udgav vi en publikation med elevtekster fra forløbet. Således blev de kunstneriske forløb afsluttet med et værk til hver elev.

Aarhus Billed- og Medieskole gav med **Ordet på bordet – inspiration til skrivelyst** børn og unge erfaringer med det poetiske og sanselige i sproget. Projektet gav 350 børn og unge direkte kontakt med professionelle forfattere og med skrivning som kunstnerisk udtryksform.

OG HISTORIEN FORTSÆTTER ...

På baggrund af erfaringerne fra Ordet på bordet har vi nu forankret Forfatterskolens tilbud om kreativ skrivning for skoleklasser som en del af skoletjenesten i Aarhus Billed- og Medieskole. Kreativ skrivning stimulerer børn og unges skrive- og læselyst, og tilbuddet om workshops i kreativ skrivning kan ses som en oplagt mulighed i den åbne skole. Det kan være en vej ind i sproget og litteraturen, og det kan vigtigst af alt skabe lyst og mod hos det enkelte barn og den enkelte unge til at udtrykke sig.

Alle tekster samt billeder i denne publikation er fra Ordet på bordet projektet. I kan læse et udvalg af elevtekster og hente inspiration i forfatter Carsten René Nielsens artikel, som rummer konkrete skriveløvelser fra Ordet på bordet projektet. Jeg håber, publikationen skaber inspiration til skrivelyst for lærere og alle interesserede!

God fornøjelse!

Hanne Algot Jeppesen
Leder, Aarhus Billed- og Medieskole

BORDET Å. BORDET

– ELEVTEKSTER

DRØMMESYNET

Hun står lige der på asfalten.

Hendes ansigt lyser op på ellers sådan en lys forårsdag.

Jeg lukker øjnene.

Jeg ser Mælkevejen for mig bag øjenlågene, der varmes af forårssolen.

Dette syn strækker sig over flere dage.

William, Strandskolen 7. c

GRÅ SOFAER

Det er forår. Lejlighedens lette vinduer er lukkede, og indenfor sidder de voksne i grå sofaer. Banjoens stemme breder sig men kan ikke trænge igennem til de voksnes tomme sind. Udenfor løber børnene rundt uvidende om, at de en dag også vil blive lukket inde i en grå boble, at de en dag også bliver voksne.

Louise, Strandskolen 8. y

KÆRLIGHEDEN

Kærligheden er en maskine, hvor man kan ringe andre op. Alle har

et nummer, så man skal bare taste nogle tal ind, og så ringer man.

For de fleste koster det penge at ringe, men for andre gør det ikke.

Da kærligheden blev lavet, var den rigtig stor, men nu er den blevet meget mindre. Man kan også mange flere ting end bare at ringe, for eksempel gå på internettet. Kærligheden er blevet meget bedre.

Alexander, Strandskolen 7. c

RISSKOV

I Risskov løber man meget.

I Risskov tygger man maden femogfyrre gange.

I Risskov er man skaldet.

I Risskov må man ikke hoppe.

I Risskov er det kun kvinderne der synger.

I Risskov drikker man meget.

Maria, Strandskolen 7. a

FORÆLDRE

Forældre kan være som en hestevogn. De tror, de kan løfte alt, men den kolde sandhed er, at der ikke er plads til alt.
 Nogle forældre er som en rød tønne, der kan eksplodere hvert sekund.
 Andre er kolde og ville ønske, du aldrig var født.
 Der er også dem der ønsker, du er som på billedet, et perfekt menneske.
 Og så er der dem, der tager sig af dig, ønsker det bedste for dig og lader dig selv bestemme, hvem du er.

Andreas, Strandskolen 8. y

LIVETS ØNSKE

Jeg ville ønske, at livet var nemt.
 Under alt ville man høre en sørgmodig melodi
 sunget af fugle og spillet af violiner.
 Uanset hvor man er, ville duften af roser
 sive ind til sindet.
 Oh ja, hvor ville jeg ønske.

Sophia, Vorrevangsskolen 7. a

FORÆLDRE

Forældre er nogle som holder af dig, nogle som er mestre til at skrive med kuglepen. Forældre ved, hvad en å er, og at man ikke skal falde i den.
 De vil med glæde vise dig nordlyset, for de kommer fra nordlyset, for nordlyset er et hav, hvor alt bliver skabt.

Nicolai, N. Kochs Skole 6. klasse

VINTER

Det var vinter i går
 uden måne
 uden æble

I virkeligheden var månen
 mat som en sten
 som en sten
 som en pind

Det var ingenting, den
 var dårlig
 var god

Naja J, Mårslet Skole 6. c

LÆRERUDTAELSE

Workshops i kreativ skrivning for skoleklasser

Tusind tak for en fin skriveworkshop! Vi nød det både børn og voksne. Det fungerer så godt, fordi forfatteren vender det at skrive på hovedet - fra at være en "skoledisciplin" til at være en leg, noget der udfordrer børnene på en skæv måde, så de morer sig. Vi grinede højt flere gange. Dejligt med en trykt bog bagefter - så eleverne får et produkt ud af det, som de kan gemme og vise frem. Det har også været lærerigt for os voksne - gode inputs til at gå i gang med kreativ skrivning i skolen på en ny måde.

Tamara Izhar

Lærer, 6. årgang, N. Kochs Skole

SKOLEWORKSHOP I FORFATTERSKOLEN FOR BØRN OG UNGE

Forfatterskolen i Aarhus Billed- og Medieskole tilbyder workshops for skoleklasser i kreativ skrivning med en forfatter som underviser. Workshoppen strækker sig over to dage – 6 timer i alt. Målgruppen er skoleklasser fra 6.-9. klassetrin.

Se mere på www.aarhusbilledogmedieskole.dk under skoletjeneste.

EFTERÅR

Det er efterår, jeg kigger ud af vinduet og ser træerne visne. Min mor går og plukker de sidste jordbær, der er røde, som en blodrød diaman. Bladene ligger og pudrer jorden så fint. Det er flot. Jeg går ud i haven, lægger mig ned i græsset. Det har jeg altid gjort. Jeg kigger op mod de drivende skyer, de sidder så mærkeligt på himlen, som om de slet ikke hører til dér. Jeg løber op ad den grå stentrappe, ind på badeværelset, tager den halskæde på, som farmor gav mig for lang tid siden. Den er stadigvæk meget smuk.

Tanja, N. Kochs Skole 7. klasse

MANDEN MED DET RENE HJERTE

Var han vågen? Drømte han? Det vidste han ikke. Der var hvidt overalt, ingen atmosfære, ingenting. Ikke andet end en gaffel, en vaffel, en tartelet, en gren og en kost. Det var alt. Pludselig hørte han noget. En mand, en grædende mand. Men hvor var han? Han kunne ikke få øje på ham. Så kom manden til syne, og han spurgte: »Hvad er der galt?« Manden svarede ikke men græd blot videre. Han hentede gafflen, tarteletten, vafelen, grenen og kosten, det var alt han havde. Han gik over og gav tingene til manden, der stoppede med at græde og sagde: »Du har i sandhed et rent hjerte!« Og så fløj han væk.

Pelle, N. Kochs Skole 6. klasse

RISSKOV

I Risskov drømmer alle om noget forskelligt.
I Risskov er der nogle, der har råd til at flyve i privatfly.
I Risskov er alle forskellige, selv om de ligner hinanden.
I Risskov fotograferer jeg mine tanker og ideer.
I Risskov er stranden samlingsstedet om sommeren.
I Risskov må katte være ude til klokken tolv.

Emma, Strandskolen 7. a

DEN LETTE BRISEVENSTRE FOD

Jeg følte en følelse, ikke en lang følelse, ikke en kort følelse. Bare en følelse. Der var et mørkt gulv, det var ikke så stort, men det var mørkt og mat. Det hele foregik i en mørk skov. Der var en slags gul støv på gulvet. Jeg stod stille i lang tid og kiggede ikke, da en lygtepæl stod stille. Den så vred ud. Vi stod lidt og kiggede på hinanden, det var en fornærmende lygtepæl. Et genkendeligt syn opstod, åhh ja, en let brise gav mig nye tanker.

Vita, N. Kochs Skole 6. klasse

LÆRERUDTALELSE

Workshops i kreativ skrivning for skoleklasser

Det virkede utroligt inspirerende for skriveprocessen for rigtig mange elever at få sat nogle klare rammer op i forhold til formen på det, eleverne skulle skrive. I stedet for at tænke på genre, sætningsopbygning, grammatik osv. var det det, de ville fortælle, som de fokuserede på. Teksterne ville pludselig noget mere - de blev levende. Særligt da forfatteren med sin trænede oplæserstemme læste teksterne op og gjorde teksterne til alles - var der usædvanligt stille i rummet. De to workshopdage fik uden tvivl åbnet nogles øjne for, hvad ord reelt kan.

Natasja Lysgaard,
Lærer, 8. årgang, Trandbjergskolen

BOOKING AF FORLØB I SKOLETJENESTEN

Hvert år i maj åbner Aarhus Billed- og Medieskole for tilmeldinger til skoletjenesten. Du kan som lærer i Aarhus Kommune booke et forløb i enten kortfilm, animation, billedarbejde eller kreativ skrivning.

! v
k e
s r l
k o

o

RISSKOV

I Risskov er man altid glad.
I Risskov må du være designer.
I Risskov sprænger vandrørene tit.
I Risskov drømmer man altid om alt.
I Risskov vandrer musen gennem skoven.
I Risskov hvisker træerne altid til én, når man er ude at gå tur.

Louise, Strandskolen 7. c

FORÆLDRE

At være forældre er et fuldtidsjob. De skal sørge for, at alt fra støvsuger til tandbørster er blevet indkøbt og putte madvarerne i det kolde køleskab. De bliver sure, hvis man kaster med vandballoner inden-dørs, og de laver saftevanden alt for gennemsigtig. De lapper hullerne på nedslidte jeans og hænger jakker på knagerækken. Men det er ikke alt. Det er bare, hvad de gør. De er forældre, fordi de har børn. De har påtaget sig et stort ansvar. Derfor må de bruge meget af deres tid på at passe på børnene. Det kan måske lyde meget unfair, men når forældrene bliver gamle, er det børnenes tur til at passe på dem.

Louise, Strandskolen 8. y

SOL

Du tænker en tanke.
En sol stiger til himmels.
Den har form som en stjerne
og er så lille og grøn som en pære.
Du smager solen på din tunge, og den
smager så stærkt som en chili.
Du holder din mund stille, og solen
tør op.

Simone, Strandskolen 7. b

FRITIDSFORLØB I FORFATTERSKOLEN FOR BØRN OG UNGE

Forfatterskolen for børn og unge i Aarhus Billed- og Medieskole tilbyder fritidsforløb for interesserede børn og unge i alderen 12-17 år. Se mere på www.aarhusbilledogmedieskole.dk under fritidshold.

LEG MED ORD

– om Ordet på bordet i Aarhus Billed- og Medieskole

AF CARSTEN RENÉ NIELSEN

I et tv-interview i 1960'erne blev digteren Tom Kristensen spurgt til ordklangene i hans digte: »Og ordklangene, ja, man har ment, at det var *leg med ord* ... Hvad er ikke leg med ord? Det er jo alt i kunst. Leger man ikke med ordet, så er man ikke en virkelig kunstner.«

Børnene, der har deltaget i *Ordet på bordet*, er naturligvis ikke kunstnere, men de har skullet arbejde med teksterne, digte og kortprosa, på samme måde som rigtige kunstnere, som rigtige forfattere. Her har børn og unge faktisk en stor fordel i forhold til de fleste voksne, nemlig at de stadigvæk er rigtigt gode til at lege, og legen med ordene er – som Tom Kristensen sagde det – en helt afgørende betingelse for at kunne udfolde sig kreativt og kunstnerisk, når det handler om at skrive skønlitterære tekster.

Hvis tavlen revnede, så ville
himlen blive grøn

Den amerikanske digter Kenneth Koch – der tilbage i 1968 var den første virkeligt anerkendte digter i USA, der underviste børn i at skrive poesi – skriver i sin nu klassiske bog *Wishes, Lies, and Dreams – Teaching Children to Write Poetry* (1970): »Nogle af tingene om at undervise børn i at skrive digte, vidste jeg i forvejen, instinktivt eller fra at have undervist voksne, og andet lærte jeg i klasselokalet. Det vigtigste, tror jeg, er at tage børnene seriøst som digtere. Børn har et naturligt talent for at skrive digte, og enhver som underviser dem, bør vide dette. Undervisning er egentlig ikke det rigtige ord til at beskrive, hvad der foregår: det er snarere som at give børnene lov til at opdage noget, de allerede kender til.«

Når man første gang skal prøve at skrive for eksempel et digt, er problemet, at vi alle er så vant til at bruge sproget og skriften kommunikativt, og mange bruger derfor samme tilgang til digtskrivningen. At udtrykke sine tanker i en dansk stil, en besked på Facebook, en kronik i avisen eller i en akademisk artikel har imidlertid ingen lighed med det at skrive et digt. Man kan simpelthen ikke bruge sine erfaringer fra den kommunikative tekstfrembringelse, når man skal skrive poesi. Man må gøre sig nogle helt nye erfaringer. Man skal lære noget *helt* nyt. Derfor kan man også meget nemt opleve – som jeg ofte har gjort det som underviser i kreativ skrivning – at en elev i 7. klasse er langt bedre til at skrive et digt end en universitetsuddannet gymnasielærer i dansk. Hvor eleven fra 7. klasse har nemt ved en legende tilgang til skrivningen, lader gymnasielæreren sin skrivning stå i tjeneste for en viden, som han eller hun har i forvejen. Hvor skoleelevers digte ofte

bliver poetiske, overraskende og naturlige, bliver gymnasielæreres digte ofte ekspressive, manierede og fortænkte.

Den berømte franske digter Mallarmé udtrykte det sådan, at »digte skrives med ord, ikke ideer.« Man kan også formulere det sådan, at erfaringen ligger før teksten, når man skriver essayistik, journalistik eller lignende tekster, mens erfaringen er en del af skrivningen – eller ligefrem følger selve den fysiske skrivning – når man skriver digte og fiktion. Dette er en helt afgørende forskel i forhold til den måde, de fleste forstår skrivprocessen.

Målet med min undervisning i *Ordet på bordet* har været at give børnene en oplevelse af, hvordan man skriver poesi, og hvordan skrivprocessen er. Når man tilrettelægger skriveøvelser for begyndere – børn såvel som voksne – er det vigtigt, at man finder på nogle øvelser, der flytter fokus fra den enkelte elev – dennes følelser og tanker – over til materialet, til ordene og den skriftlige praksis.

Når man underviser børn, bør oplæggene til øvelserne være meget konkrete, ligesom man naturligvis bør tage udgangspunkt i børnenes eget ordforråd og sprogbrug. Jeg pointerer derfor også altid, at de overhovedet ikke skal tænke på stavning og tegnsætning. Det vigtigste er, at de skriver, ikke om det er stavet rigtigt, om det er skrevet pænt og rigtigt og forståeligt. Jeg gør også altid meget ud af, at det ikke må rime: alt er tilladt, undtagen rim, siger jeg. Enderim bruges jo stort set ikke i moderne lyrik, og derfor skal børnene selvfølgelig hel-

ler ikke bruge dem, men den vigtigste grund til mit forbud mod rim er simpelthen, at det begrænser børnenes kreativitet og udfoldelsestrang voldsomt meget. De kan sagtens finde en egen musikalitet, en egen og langt mere ægte tilgang til digtningens lydlige aspekter end den, som den klassiske digtnings former tvinger dem ind under. Som Kenneth Koch beskriver det i *Wishes, Lies, and Dreams*: »Børn kan være meget fine musikere, når de barrierer som er versemål og rim, ikke får lov til at blokere.«

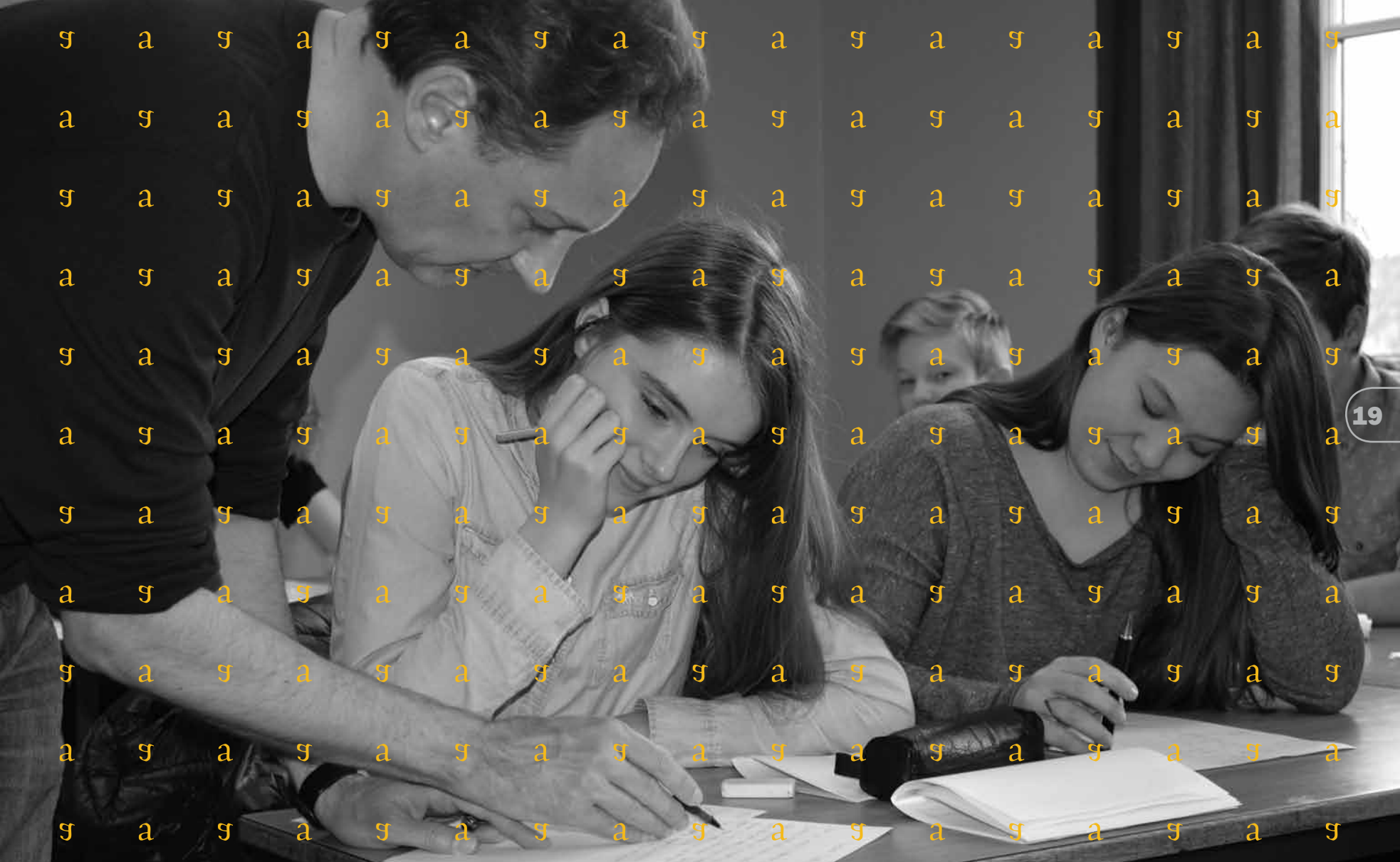
Jeg begynder med en leg, hvor børnene to og to skal skrive en række poetiske sætninger. Legen ligner den, hvor man tegner en person i fællesskab ved at folde et papir og tegne hver sin kropsdel uden at kunne se, hvad den anden har tegnet. Sætningen skal begynde med »Hvis ...«, så folder man papiret, giver det til den anden, der afslutter sætningen med »så ville ...« uden at kunne se, hvad der står først på papiret. For eksempel skrev et af børnene i en 6. klasse fra N. Kochs Skole: »Hvis edderkopper kunne flyve,« foldede papiret og gav det til sidekammeraten, der afsluttede med »så ville jeg hoppe ud af vinduet.« Når der ikke er mere papir at folde – når de typisk har skrevet 3-6 sætninger – foldes papiret ud og man kan så læse, at »Hvis edderkopper kunne flyve, så ville jeg hoppe ud af vinduet«.

Her er nogle eksempler fra elever i 6., 7. og 8. klasse på N. Kochs Skole, Vorrevangsskolen, Mårslet Skole og Strandskolen:

Hvis køer kunne flyve, så ville muldvarpe bo i skyerne.
 Hvis tigre kunne tale, så ville jeg være stum.
 Hvis din hånd skrev, så ville alt skifte form.
 Hvis alt var det samme, så ville jeg kysse dig.
 Hvis lamper lyste sort, så ville verden ikke have kærlighed.
 Hvis papir ikke var blevet opfundet, så ville alle løgne være sande.
 Hvis det gik galt, så ville det gå godt.
 Hvis jeg var forelsket, så ville blyanterne kunne flyve.
 Hvis læreren var en hund, så ville eleverne grine.

Det er selvfølgelig ikke alle sætninger, der bliver lige gode, men mange af dem viser sig at være meget smukke, poetiske, dejligt fjol-lede og rigtigt sjove. Når der dukker sætninger op som »Hvis man puttede Andreas ind i et klaver, så ville Satan danse« eller »Hvis lynet ramte mig, så ville jeg prutte dig i hovedet« og hele klassen griner, så oplever de også helt bogstaveligt, at poesi ikke nødvendigvis er noget fint og højstemt, noget med tunge tanker og stærke følelser, men simpelthen også bare kan være skæg og ballade.

Legen er ikke blot god til at »bryde isen« – fordi den er sjov og alle kan være med – den kan også med fordel bruges til at diskutere, hvad poesi egentlig er for en størrelse.

1) HVIS HUNNE HAVDE TRE BEN

2) SÅ VILLE ALLE TREER VISE

1) HVIS SOMMEREN VAR BLÅ

2) SÅ VILLE GÅ TIL MÅKEN

De øvrige skriveøvelser er individuelle men er tilsvarende konkrete og styrede fra min side. En opgave kan være at vælge seks udsagnsord i nutid, uden at børnene ved, hvad de skal bruge dem til, hvorefter de får at vide, at de så hurtigt som muligt skal sætte dem ind i seks sætninger, der alle begynder med det sted, hvor de bor. Det er her vigtigt, at de skriver udsagnsordet, før de har tænkt på, hvordan sætningen skal slutte. Her er to eksempler på sådanne digte skrevet af to drenge, Albert og Mohammed, fra 8. y på Strandskolen:

RISSKOV

I Risskov blæser vinden blidt.
I Risskov læser mågerne avis.
I Risskov spiser de fattige kaviar.
I Risskov drikker fiskene ferskvand.
I Risskov går alle i jakkesæt.
I Risskov må man kun det, de voksne siger.

GELLERUP

I Gellerup stjæler man cykler.
I Gellerup er man sej.
I Gellerup spiser de mad.
I Gellerup går man rundt.
I Gellerup må man køre bil.
I Gellerup slår man de små børn.

Som disse to digte tydeligt viser, betyder en konkret, materialeorienteret tilgang til skrivningen ikke, at personlige erfaringer og sociale forhold ikke kommer til udtryk i teksterne. Det kan slet ikke undgås: skrivningen trækker altid en masse betydning med sig, men formen – eller rettere: processen hvor man former – kommer altid før erfaringen og erkendelsen.

En anden øvelse går ud på først at vælge tre navneord og tre tillægsord – alle konkrete, så lidt abstrakte som muligt – og så skrive en kort definition på, hvad forældre er. Det kan være digt eller prosa, men de skal mindst én gang bruge hvert af ordene, som de først valgte. Børnene får at vide, at de skal forklare det, som de ville forklare det til én fra en anden planet, hvor man ikke har forældre. »Hvad er forældre, og hvad skal man egentlig med dem?« spørger jeg og forklarer, at man selvfølgelig godt må lyve. Signe i 7. b på Strandskolen skrev dette digt:

FORÆLDRE

Forældre tvinger én til at spise broccoli.
De tvinger én til at bruge cykelhjelm.
De vil have dig til at bage en tærte til dem.
De kan være flommefede.
De kan være bløde som en bamse.
Og af og til kan de være
seje.

Ord

Jeg afslutter for det meste med en øvelse, hvor man først skal vælge fem navneord, der skal lyde godt, og så derefter bruge dem i en tekst – et digt eller en lille historie – hvor de får tre eller fire mulige begyndelser at vælge imellem (f.eks. »Jeg drømte« eller »Mine bedsteforældre«). Fredrik i 8. z på Strandskolen skrev dette digt:

JEG DRØMTE

Ord

Jeg drømte under den store måne
jeg drømte om fugle der fløj
om rosenfrø på skovbunden
og sammenhængen mellem
dig og mig

Ord

Jeg gør altid meget ud af, at børnene skal læse deres tekster højt. De skal rejse sig op og læse teksten for hele klassen, fordi lyden – klang og rytme – er en så væsentlig del af det at skrive, men også fordi det forhåbentligt får dem til at føle sig lidt som rigtige forfattere. Når jeg møder klassen, læser jeg altid nogle af mine egne digte op for dem, og når børnene har skrevet nogle tekster selv, får de altså prøvet at gøre det samme.

ORD

ord

Når vi har hørt alles tekster fra øvelsen med navneordene, får børnene at vide, at de skal skrive den modsatte tekst. De skal bevare den

grammatiske struktur men finde antonymer til så mange af ordene i deres første tekst som muligt. Fredrik skrev sit digt »Jeg drømte« om til dette:

DU SÅ

Du så over den lille sol
du så på satellitten der vandrede over himlen
du så brændenælder og skrald
og modsætningen mellem
ham og hende

Det er naturligvis sjældent, at teksterne bliver så gode som dette digt, men det vigtigste er heller ikke resultatet, det er processen: at børnene arbejder med sproget som materiale i stedet for at bruge det som en »beholder« for følelse og tanke. De antonymiske tekster afføder altid kommentarer som »det giver jo ikke mening,« og det er altid et godt udgangspunkt, hvis man vil diskutere med klassen, hvad »mening« egentlig er, og hvor betydningen kommer fra i en skønlitterær tekst – for eksempel dette, at selve *lyden* af ordene har betydning.

De kun to gange tre timer, hver klasse har haft, har naturligvis gjort, at der sjældent har været tid til at berøre emner som disse andet end meget perifært, men jeg nævner det alligevel her, fordi det viser, at

det at skrive poetisk og kreativt i skolen kan give nogle spændende perspektiver til den daglige undervisning i dansk.

Man skal heller ikke underkende betydningen af, at børnene i *Ordet på bordet* har fået mulighed for at møde en professionel forfatter. De findes i virkeligheden, de er til at snakke med og – håber jeg – også sjove og inspirerende at have haft som lærer over et par dage.

HUSKUNSTNERPROJEKT I FORFATTERSKOLEN FOR BØRN OG UNGE

'Ordet på bordet – inspiration til skrive lyst' blev gennemført som huskunstnerprojekt i Aarhus Billed- og Medieskole i skoleåret 2013/14. 14 skoleklasser deltog i projektet i workshops i kreativ skrivning af 2 dages varighed – i alt 6 timer. Forfatterne Dy Plambeck og Carsten René Nielsen var undervisere i projektet. Som afslutning på hver skoleworkshop blev der lavet en publikation med elevtekster til alle elever i klassen.

SVAMPENE

Det er forår, plænen er fyldt med svampe
store, små, brune, gule.
De minder mig om os mennesker,
står der i flokke, bemærker ikke hinanden.
Nogle dør, andre bliver født,
vokser sig store og betydningsfulde.
Lige som os mennesker,
neutrale udenpå, komplicerede indeni.

Josephine, Strandskolen 8. y

FORÆLDRE

Forældre hjælper én med at se lyset i tingene. Nogle forældre har en kat, og andre render rundt og er blå i hovedet, men så er de også meget specielle. Det er også dem der siger, at man en dag skal op i Himlen, men de passer altid på én og sørger for, at man ikke går rundt og er bange hele tiden.

Julie, Strandskolen 7. a

LÆRERUDTALELSE

Lærerworkshop i kreativ skrivning
angstprovokerende eller glædesfyldt ...

En inspirationseftermiddag med kreativ skrivning for skolelærere med forfatter Carsten René Nielsen kan vække modsatrettede følelser. Vi var omkring 20 lærere bænket omkring bordet til en to-timers workshop i Aarhus Billed- og Medieskole. Carsten René Nielsen præsenterede og introducerede, hvorefter pen og papir blev sendt rundt. Vi skulle på skolebænken – lege med ord! Havde nogle af os følt lidt angst, blev vi snart fyldt med lege- og skrivelyst. Stemningen var uformel og kreativ. Progressionen i øvelserne gjorde, at vi blev taget godt ved hånden. Der blev læst op, beundret, grinet og kommenteret. Carsten havde nogle skønne, 'krøllede' øvelser, hvor fantasien blev sat på prøve. "Substantiver giver substans" var et af Carstens statements, "nej, det skal ikke rime" var et andet. Spændende at være i stue med en aktivt udøvende forfatter og på egen krop fornemme det, eleverne senere på skoleåret skulle igennem.

Workshops i kreativ skrivning for skoleklasser

Efterfølgende blev det nemlig til en to-dages workshop i kreativ skrivning for min 8. klasse i Aarhus Billed- og Medieskole, hvor Carsten René Nielsen underviste. Interessant var det at notere, hvordan elever, som normalt ikke elsker at skrive, deltog på lige fod med de øvrige elever. Carsten er en god inspirator og igangsætter. Enkelte elever,

som ikke så ofte fremhæves for deres skrivearbejde, kom også i fokus – en god oplevelse. Resultatet af de to dages udfoldelser fastholdes i en fin publikation, som efterfølgende blev udleveret til alle eleverne som en del af workshoppen i Billed- og Medieskolen.

*Inge Bording Andersen
Lærer, 8. årgang, Strandskolen*

ONDSKAB

Hvad nu hvis onskaben kom til magten? Så ville vores mund kun bestå af onskab. Jeg har et problem. Jeg dør med alt for meget porno på den ene side og alt for meget politisk korrekt puritanisme på den anden side. Men hvad med poesien? Hvor blev den af? Vi tørster efter ord og tal. Hvem er klogest? Onskaben skal blive til poesi. Det er derfor, vi er her. Det er ikke nogen let opgave. Men vi er her.

Alexander, Strandskolen 8. x

EN DRØM, EN VIRKELIGHED

Det er vinter, natten falder på.
Fuldmånens stråler rammer dit
hår, så det får de flotteste
gyldne farver.

Vandet mærker du løbe ned i
din hals, længere og længere ned.
Det lægger sig som en kold, død
sø dernede.

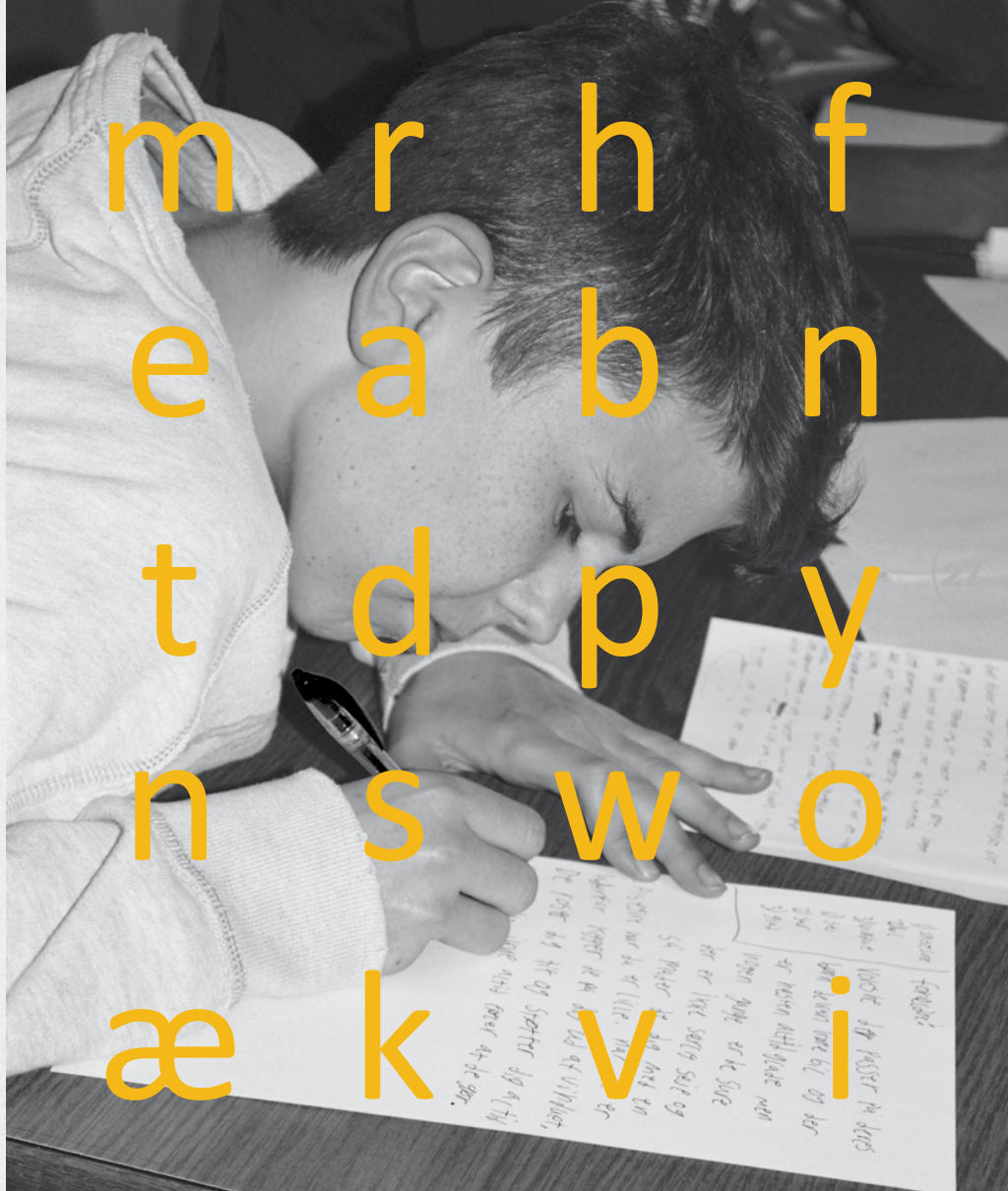
Flammen kommer nærmere.
Du vågner og ser virkeligheden for
dig.

Det skulle vise sig at være
det bedste, du havde.

Marie, N. Kochs Skole 6. klasse

KONTAKTOPLYSNINGER

Hanne Algot Jeppesen
Leder, Aarhus Billed- og Medieskole
tlf.: 86202223, mail: post@aarhusbilledogmedieskole.dk

JEG KAN HUSKE

Jeg kan huske, dengang jeg bare lige pludselig havde et arbejde. Det kom som et chok for mig, at jeg skulle arbejde. Det havde jeg aldrig gjort før i de fjorten år, jeg havde levet.

Jeg kan huske, da mit marsvin Caroline døde. Det var en lørdag morgen. Min storebror og forældre stod rundt om mit marsvinbur, da jeg kom ud i vores lille, men lyse entre. Kulden forgrenede sig ud i mig, da jeg rørte ved Carolines kolde krop.

Jeg kan huske, dengang høsten var noget særligt. Man fik kaffe ude på marken, og det tog hele dagen.

Jeg kan huske min første skoletaske. Den var lilla, lyserød og lille. Jeg fik den af mine forældre en stille dag i juli.

Jeg kan huske dengang jeg slog min hage ned i radiatoren. Hagen flækkede, og det blødte. Jeg havde det, som om min krop var ved at bryde sammen. Mit hjerte bankede. Jeg vidste ikke, hvad der ville ske.

Jeg kan huske, da jeg skrev min første sætning.

Jeg kan huske, at jeg spiste en tissemyrer. Det var sammen med en ven. Han sagde, at en tissemyrer smagte af citrus og karamel. Jeg bed i den og fik smagen af karamel og citrus i munden.

Jeg kan huske, dengang vi hentede vores dværghamster. Vi kom ind i en lille bitte lejlighed og ud på en overdækket altan. Der var ekstremt mange dyr. Blandt andet en skildpadde, en hund, to katte, kaniner og hamster.

Jeg kan huske min konfirmation. Mette var lige blevet konfirmeret. Præsten manglede bare at sige "fred være med dig," mens han lavede et kors. Men før han nåede det, vendte Mette sig om og gik ned ad kirkegulvet. Hele kirken begyndte at grine.

Jeg kan huske, dengang vi var på ferie i Sverige. Det var på et øde sted, og vi blev næsten jaget af en tyr.

Jeg kan huske, da mine forældre fortalte, at de skulle skilles. Jeg sad ved køkkenbordet. Min mor græd og kunne ikke sige noget for tårerne. Min far fortalte, at det betød, at vi fik to juleaftner. Jeg jublede. Min mor sank en klump og smilede så.

Jeg kan huske, da jeg blev smidt ud af musiktimen, fordi jeg sang. Jeg fatter det stadig ikke.

Jeg kan huske, at aben spiste min kiks. Det var i Zoologisk have. Jeg gik på den smalle sti inde ved aberne. Jeg var kun lige nået ind af den store trædør, da aben sprang frem og greb min kiks ud af mine hænder.

Jeg kan huske, dengang jeg var Luciabrud. Jeg var fire år, dreng, og havde en elegant sangstemme.

Jeg kan huske, da min oldemor mistede sit venstre ben. Hun havde haft smerter i det længe og fik det skåret af for, at der ikke skulle gå koldbrand i det. Bagefter fik hun det bedre. Nu har hun smerter i sit højre ben.

Jeg kan huske, da Morten kyssede mig for første gang. Vi var nede i kælderens med Maria og Gustav. Det eneste lys, der var i værelset, kom fra den gyserfilm vi så. Morten og jeg lå på en madras på gulvet. Gustav og Maria sad oppe i sofaen, så de også kunne være lidt alene. Morten og jeg var omringet af puder og lå under samme dyne. Jeg var lykkelig, fordi jeg holdt i hånd med den fyr, som jeg havde været forelsket i over et år. Morten smilede til mig, en krølle faldt ned i øjnene på ham, og vi diskuterede om filmen vi så, var god. Vores ansigter kom tættere og tættere på hinanden. Morten kyssede mig.

Jeg kan huske, da jeg lærte at cykle på min blå- og sølvfarvet cykel. Jeg væltede og væltede. Men jeg gav ikke op. Jeg ville lære det. Det lykkedes uden, at jeg vidste det. Min far, der plejede at holde fast i cyklens bagagebære, havde givet slip. Jeg cyklede af sted og så mig over skulderen. Min far var væk.

Hele klassen, Tranbjergskolen 8.A

AARHUS BILLED- OG MEDIESKOLES HUSFORFATTERE

Dy Plambeck (født 1980) er uddannet fra Forfatterskolen i 2004. I 2005 debuterede hun med digtsamlingen *Buresø-fortællinger*, som hun modtog Klaus Riffbjergs debutantpris og Statens Kunstfonds tre-årige arbejdsstipendium for i 2006. I 2008 udkom den anmelderroste roman *Texas' rose*, børnebogen *Drømmehøjen* er også fra 2008 og børnebøgerne *Os fra Blomsterkvarteret 1-4* er fra 2011. Med romanen *Gudfar* (2011) fik Dy Plambeck sit store gennembrud.

Carsten René Nielsen (født 1966) debuterede med digtsamlingen *Mekaniker elsker maskinsyrske* i 1989 og har senest udgivet prosadigte i *Husundersøgelser* (2008) og kortprosateksterne *Dobbeltgængerne fra Randers* (2012). I USA er der udgivet to bøger med hans prosadigte. Carsten René Nielsen har undervist i kreativ skrivning siden 1993, blandt andet på Skrivekuglen – Skriveværksted for børn og unge i Randers, som lærer på Krabbesholm Højskole og som gæstelærer på en lang række skoler, efterskoler og gymnasier. Han modtog Statens Kunstfonds 3-årige stipendium i 1999.

Redaktion: Hanne Algot Jeppesen

Foto: Hanne Algot Jeppesen

Layout: Kirsten Schou-Jørgensen

Publikationen kan hentes på

Center for Læring, Aarhus Kommune

www.cflonline.dk

www.aarhusbilledogmedieskole.dk

Aarhus 2014

Aarhus Billed- og Medieskole
er støttet af
Aarhus Kommune

Ordet på bordet
er støttet af
Statens Kunstråds Huskunstnerordning

